

Az utolsó performansz

1.

*Barátaim, az Úrban!
Alig vagyunk már néhányan, akik ott voltunk
1983 tavaszán, Újvidéken,
vagy ugyanaz év őszén, Budapesten,
a barikádokon.
Egyre kevesebben emlékszünk
az Új Symposion és a Mozgó Világ felkoncolására,
és az azt követő bojkottra!
Az árulók mind megkapták jutalmukat.
Barátaim, akik ott voltunk a barikádokon!
Ólmos idők, szürke, későmodern diktatúrák.
Alternatívák és bohók voltunk, mindig megújulók.
Új forgószelek, új viharok érkeztek a medencébe.
Mozgásban volt az avantgárd,
szépen csillogott a bakelit.
Bob Dylan éppen elkészítette az Infidels című,
huszonkettedik nagylemezét, talán a legrosszabbat,
van ilyen.
Moszkvában szépen sorban kinyuodtak a főtitkárok:
Brezsnyev, Andropov, Csernyenko.
Zalán Tiborral Újvidéken épp összecukható gyerekágyat kerestünk,
csak kapkodtuk a fejünk. Hopp egy új főtitkár, és még egy:
Leonyid Iljics, Jurij Vlagyimirovics és Konsztantyin Usztyinovics.
Elmentek libasorban, három év alatt.
Potyogtak a pártvezérek, mint fagyott madarak a fáról.
Hideg, dermesztő szelek fújtak akkoriban a pesti körúton,
ahol Sziveri Jánossal sétáltunk, talán virzsínia szivart szívtunk,
mint Kassák Lajos, amikor megérkezett a mellékcucákból.
Éppen Lenin volt a neve annak a nagy körútnak,*

messziről jöttünk, barátommal az Úrban
– két délvidéki avantgárd, csavargó –,
néztük a pompázatos paloták homlokzatát,
„milyen szép lenne itt élni, csak kár, hogy itt vannak az oroszok”,
mondtam, és hunyorogtunk
a végelgyengülésben szenvedő napfényben.
Taxik robogtak mellettünk,
körülvöttünk csövek füstöltek.
Barátaim, az Úrban!
Alternatív slágerekre vadásztam:
ETA: „Ezerkilencszáznolcvankettő,
végre eljött az újesztendő,
be van tiltva mind a kettő!”
„Munkát, kenyeret! Patkányt, egeret!”
Húsbavágó zenék, melyektől
valahogy igazabb lett a világ.
Nem mondhatok róluk rosszat.
A fellegekbe bikáztunk néhány disznósajtot,
kapkodtuk a fejünk rendesen,
figyeltünk, hátha feltűnik a nikkelt számovár
Budapest felett az égen.

2.

Fut át az agyamon:
közben bealudt a Szovjetunió.
Ólomsúlyos hab a tortán.
Barátaim, az Úrban!
Emlékszik-e még valaki? Korai kalandjainkra?
Talán csak Domján Gábor?
Mányoki Endrével barangoltunk a Tavaszmező utcában,
Mándy Iván nyomait véltük felfedezni a Magdolnán.
Ó, szent egyszerűség!
Jóval később meg focizni mentünk a Volga hotelhoz,
útközben sört ittunk unikummal, nem keveset,
mire odaértünk, úgy berúgtunk, hogy Endre
csak leült a pálya melletti padra, és elaludt.
Én beálltam focizni, de jobb lett volna, ha nem.
Akkor még egy csapatban játszott Esterházy és Nagy Gáspár,
meg sok ismeretlen. Látszott, hogy élvezik az összjátékot,
a mi csapatunkban Zalán Tibor volt a középcsatár,
hiába erőlködöttünk, simán kikaptunk,
a végén már csak szédelegtem,
a kőválygó, részeg középhátvéd.
Volt idő, amikor sokat találkoztunk Endrével,

segíteni akart, mentiünk ide-oda, fűhöz-fához,
hiába mondtam, megoldom.
Katona Imre hívott a Magyar Rádióba,
zenei szerkesztőnek, de inkább nem.
Alternatív volt a világ. Szépen csillogott a bakelit.
Ide-oda taszajtott bennünket a tomboló vihar,
határidő is akadt épp elég.
Olykor kellemes, meditatív témák is felbukkantak,
ha elkészültünk, akkor az egész mehetett vissza a turmixba.
Aprítás, darabolás, kaszabolás.
Red Sky címmel Bob Dylan csinált még egy katasztrófálisan
rossz albumot, a huszonhetediket.
Mauyori, az özepeletai atomredaktor,
pedig cigarettába és kávéba kapaszkodott,
dohányfüstbe burkolódzott.
Hébe-hóba képbe került Szkárosi is,
a tudós hangköltő és a Konnektor Rt. főnöke,
az avantgárd apostola.
Ma már tudjuk: ő is elrepült, mint ama nikkal számovár.
Kirepült a világból. Fülemben cseng az éneke:
Para-zita! Para-zita! Zita, Zita, parazita!
Az utolsó performansz Veszprémben.

3.

Reményi Jóska
a Bertalan Lajos utcai szerkesztőség ajtajában várt bennünket,
két délvidéki csavargót. Jancsival a Lenin körútról érkeztünk.
A szerkesztőségi félhomályban bent ültek a redaktorok.
Reményinek volt a legnagyobb szíve, sokan belefértek.
És milyen kerek volt a mondatai. Ékesen szóltak.
Sehol egy megbicsaklás, sehol egy horpadás.
Jó volt őket hallgatni. Ó, azok a mondatok!
Ólmos idők, a szélárnyékban diktátorok lapultak.
Ki érti még a dixie melódiát?
Ó, szent egyszerűség!
Mentiünk Egyházashetyére, három napig tartott a Lajos-nap.
A szerb ágyúk és tankok éppen körbezárták Szarajevót.
A Nick Cave and the Bad Seedst hallgattuk,
Reményi, Mányoki, Szócs, Zalán, Krasznahorkai, Kodolányi, Mátis Lívia.
A délvidéki légió: Balázs Attila, Baráth Feri és Kalapáti.
Nem kezdem el őket egyenként fényezni.
A társaságot egybeforrasztotta Ambrus Lajos atyai szeretete.
A hetyei bokrok fölött Sziveri szelleme is ott lebegett.
A tövisek ellenében: mondd, mit ér a dal?

Reményivel a Hey Joe-t hallgattuk, mert minden azzal vette kezdetét.
És ott volt a többi felvétel is a Kicking Against The Pricksről:

A-oldal

1. „Muddy Water” (Phil Rosenthal)
2. „I’m Gonna Kill That Woman” (John Lee Hooker)
3. „Sleeping Annaleah” (Mickey Newbury–Dan Folger)
4. „Long Black Veil” (Danny Dill–Marjohn Wilkin)
5. „Hey Joe” (Billy Roberts)
6. „The Singer” (Johnny Cash–Charlie Daniels))

B-oldal

1. „All Tomorrow’s Parties” (Lou Reed)
2. „By the Time I Get to Phoenix” (Jimmy Webb)
3. „The Hammer Song” (Alex Harvey)
4. „Something’s Gotten Hold of My Heart” (Roger Greenaway–Roger Cook)
5. „Jesus Met the Woman at the Well” (trad.)
6. „The Carnival Is Over” (Tom Springfield)

Csupa más szerző által komponált híres dal, Nick Cave előadásában.

Micsoda fantasztikus válogatás:

Kicking Against The Pricks.

Ahogy az Úr mondá Saulnak a damaskuszi úton:

„nehéz neked az ösztön ellen rúgódoznod”

(Apostolok cselekedetei, 9.5 és 26.14; Károli Gáspár fordítása).

Olyan szépen csillogott a bakelit.

Kicking Against The Pricks = nehéz neked az ösztön ellen rúgódoznod.

És véget ér majd a karnevál, a performansz.

Mert egyszer végérvényesen lezárul

a féktelen tobzódás, bezárul az időkapu,

véget ér a performansz, a zuhanás.

És jó vége nem lesz semminek?!

Mindenki elvonul a pusztába,

az ösztön ellen rúgódozni!

Elmennek az ékesszólók, a legnagyobb szónokok.

Óh, hogy tudtak szólni, azok a redaktorok,

ahogy nagyon kevesek!

Még a hervadt virágokban is felpeszdültek az élet nedvei.

Elmentek sorban a mozgósok, akik oly közel álltak hozzánk:

Szkárosi, Mányoki, Reményi.

Summa summarum: elhagyták őket a szavak.

Barátaim az Úrban!